

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2024

Vyhlásené: 30. 7. 2024

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 8.2024

Obsah dokumentu je právne záväzný.

208

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

z 15. júla 2024,

ktorou sa určuje rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 28 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ustanovuje:

§ 1

Rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou

(1) Sestra s odbornou spôsobilosťou na výkon odborných pracovných činností samostatne

- posudzuje bio-psycho-sociálne a duchovné potreby osoby, rodiny alebo skupiny osôb určených geografickou oblasťou alebo spoločnými záujmami a hodnotami (ďalej len „komunita“) súvisiace so zdravím a chorobou,
- určuje ošetrovateľské diagnózy vo vzťahu k potrebám osoby, rodiny alebo komunity, plánuje, zabezpečuje alebo realizuje uspokojovanie bio-psycho-sociálnych a duchovných potrieb súvisiacich so zdravím, chorobou a umieraním a vyhodnocuje uspokojenie zistených potrieb,
- zabezpečuje dodržiavanie bezpečného prostredia osoby a ochranu jej intimity pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti,
- realizuje triedenie osôb podľa naliehavosti ich stavu, na základe vykonania fyzikálneho vyšetrenia, hodnotenia vitálnych funkcií a výsledkov zberu anamnestických údajov,
- koordinuje a realizuje proces vstupného hygienického filtra a zabezpečuje fyzikálne vyšetrenie osoby a zber anamnestických údajov, pri podozrení na infekčné ochorenie,
- zabezpečuje a vykonáva činnosti komplexného ošetrovateľského manažmentu vrátane prijatia, prepustenia, preloženia, umierania a úmrtia osoby,
- spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi v rámci komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti,
- vzdeláva osobu, rodinu alebo komunitu o zdravom životnom štýle a o režimových opatreniach súvisiacich s ošetrovateľskou starostlivosťou s dôrazom na posilnenie a zachovanie sebestačnosti osoby,

- i) odporúča používanie humánných liekov, ktorých výdaj nie je viazaný na lekársky predpis, dietetických potravín a zdravotníckych pomôcok v súvislosti s poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti,
- j) podieľa sa na ochrane, podpore, rozvoji a udržaní zdravia osoby a na prevencii ochorení,
- k) koordinuje činnosti ošetrovateľského tímu pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti,
- l) vykonáva administratívne a dokumentačné činnosti, vystavuje potvrdenia a správy súvisiace s poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti,
- m) používa dostupné zdravotné záznamy osoby na realizáciu a dokumentovanie ošetrovateľskej starostlivosti,
- n) posudzuje zdravotný stav osoby a zmenu jej zdravotného stavu, pričom hodnotenie alebo zmenu zdravotného stavu meria pomocou hodnotiacich nástrojov a meracích nástrojov,
- o) podieľa sa na hodnotení stavu osoby formou kontrolného záznamu alebo dotazníka vo vzťahu k príslušnému ochoreniu alebo klinickému stavu a informuje ošetrojúceho lekára o zistených odchýlkach,
- p) meria, sleduje, zaznamenáva, vyhodnocuje a interpretuje číselné údaje a klinické údaje o vitálnych a fyziologických funkciách osoby vrátane novorodenca v rozsahu nevyhnutnom na poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- q) vzdeláva a pripravuje osobu na diagnostické a terapeutické výkony, poskytuje a zabezpečuje ošetrovateľskú starostlivosť v priebehu realizácie výkonov a po ich ukončení,
- r) zabezpečuje poskytovanie kontinuálnej ošetrovateľskej starostlivosti osobe vrátane novorodenca po prepustení z ústavnej zdravotnej starostlivosti do jej prirodzeného prostredia,
- s) koordinuje opatrenia na zabezpečenie hygieny prostredia, vrátane dezinfekcie a sterilizácie zdravotníckych pomôcok, prístrojov, nástrojov a zariadení používaných pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti a podľa stupňa náročnosti sa podieľa na ich dezinfekcii a sterilizácii,
- t) odporúča ďalšiu zdravotnú starostlivosť v rozsahu komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti,
- u) vykonáva orientačné vyšetrenie zrakovej ostrosti pomocou optotypov, orientačné vyšetrenie farbocitu a orientačné vyšetrenie sluchu,
- v) realizuje preventívne opatrenia u osoby s chronickým ochorením, fyzickým postihnutím alebo mentálnym postihnutím s cieľom znížiť riziko destabilizácie jej zdravotného stavu,
- w) vykonáva prvé ošetrenie fyziologického novorodenca v pôrodnej sále, v novorodeneckom boxe alebo observačnom boxe, hodnotí jeho zdravotný stav a bezprostredne po pôrode zabezpečuje starostlivosť o neho,
- x) zabezpečuje včasné priloženie novorodenca k prsníku matky,
- y) zabezpečuje a realizuje mobilizáciu osoby, ošetrovateľskú rehabilitáciu osoby a podieľa sa na prevencii porúch z imobility,
- z) hodnotí, ošetruje a zaznamenáva poruchy celistvosti kože a slizníc,
- aa) zabezpečuje a realizuje aplikáciu zábalov a obkladov,
- ab) odsáva sekrety z horných dýchacích ciest a zabezpečuje ich priechodnosť, odsáva sekrety osobe so zaistenými dolnými dýchacími cestami,
- ac) indikuje a zavádza kanylu do periférnej žily, ruší kanylu z periférnej žily, kontroluje, zaznamenáva a hodnotí funkčnosť a stav kanyly,
- ad) ošetruje miesta zavedenia invazívnych vstupov, kontroluje a hodnotí ich funkčnosť a stav,
- ae) ošetruje stómie,

- af) indikuje katetrizáciu močového mechúra, zavádza permanentný močový katéter u ženy a zabezpečuje funkčnosť permanentného močového katétra u ženy a u muža,
- ag) zavádza rektálnu rúrku a aplikuje klyzmy,
- ah) vyšetruje krv pomocou jednoduchých diagnostických prístrojov a testov pomocou PoCT metodiky,
- ai) aplikuje kyslíkovú liečbu a inhalačnú liečbu, kontroluje a hodnotí funkčnosť aplikátorov kyslíkovej liečby a inhalačnej liečby, efektívnosť oxygenácie a stav osoby,
- aj) aplikuje enterálnu výživu, zabezpečuje, kontroluje a hodnotí funkčnosť aplikátorov enterálnej výživy, efektívnosť podanej výživy a stav osoby,
- ak) zabezpečuje a aplikuje liečivé kúpele,
- al) sleduje, hodnotí a zaznamenáva bilanciu tekutín,
- am) vykonáva resuscitáciu osoby v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti, vrátane použitia automatického externého defibrilátora a zaistenia dýchacích ciest vzduchovodom,
- an) podieľa sa na praktickom vyučovaní žiakov a študentov zdravotníckych študijných odborov,
- ao) odporúča základné diéty v rozsahu diétného systému pri prijatí osoby na hospitalizáciu,
- ap) indikuje ošetrovanie a ošetruje primárne sa hojacu ranu,
- aq) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri sledovaní epidemiologicky závažných kmeňov nemocničných nákaz a mechanizmov ich rezistencií.

(2) Sestra s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 samostatne na základe indikácie lekára

- a) odoberá biologický materiál a koordinuje transport biologického materiálu do laboratória,
- b) **vykonáva základné kožné testy na alergie a pripravuje lekárovi ich výsledky na zhodnotenie,**
- c) preväzuje a ošetruje rany, kontroluje a hodnotí ich stav,
- d) odstraňuje stehy z primárne sa hojacej rany,
- e) zavádza a odstraňuje žalúdočnú sondu alebo dvanástnikovú sondu u spolupracujúcej osoby, kontroluje, hodnotí a zaznamenáva jej funkčnosť,
- f) aplikuje parenterálnu výživu,
- g) aplikuje lieky, okrem transfúzných liekov a kontrastných látok,
- h) zabezpečuje a koordinuje administráciu súvisiacu s plánovaním a realizáciou vyšetrení,
- i) pripravuje lekárske predpisy a lekárske poukazy na schválenie lekárovi, zabezpečuje a koordinuje administráciu súvisiacu s predpisovaním liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín,
- j) **vyhotovuje EKG záznam,**
- k) zavádza a odstraňuje rektálny katéter na odvádzanie tekutej stolice.

(3) Sestra s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 realizuje aj ošetrovateľské výkony súvisiace s diagnostickými a liečebnými výkonmi, ktoré uskutočňuje lekár pri invazívnych a neinvazívnych výkonoch chirurgickej a nechirurgickej povahy, pri podávaní kontrastných látok intravenóznou formou a pri podávaní transfúzných liekov.

(4) Profesionálny vojak, ktorý vykonáva zdravotnícke povolanie sestra v štátnej službe profesionálneho vojaka ozbrojených síl Slovenskej republiky, vykonáva činnosti podľa odsekov 1 až 3 samostatne a na základe písomného poverenia hlavného lekára ozbrojených síl Slovenskej republiky alebo ním povereného lekára vo vojenskom zdravotníctve samostatne vykonáva podávanie transfúzných liekov.

§ 2**Rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou špecialistkou**

Sestra s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 1 a špecializovanú ošetrovateľskú starostlivosť poskytuje samostatne v rozsahu získanej odbornej spôsobilosti na výkon špecializovaných pracovných činností.¹⁾

§ 3**Rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou s certifikátom v certifikovanej pracovnej činnosti**

Sestra s odbornou spôsobilosťou na výkon certifikovaných pracovných činností poskytuje ošetrovateľskú starostlivosť podľa § 1 a certifikovanú ošetrovateľskú starostlivosť poskytuje samostatne v rozsahu získanej odbornej spôsobilosti na výkon certifikovanej pracovnej činnosti.¹⁾

§ 4**Rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou s pokročilou praxou**

(1) Sestra s pokročilou praxou okrem činností podľa § 1 a 2 samostatne

- a) indikuje a podáva liečbu na tlmenie bolesti a zníženie telesnej teploty, okrem opioidných analgetík, hnačku, zápchu a vyhodnocuje jej účinnosť v dávkovacom rozmedzí a farmakologickom zložení na základe odporúčania lekára zaznamenaného v zdravotnej dokumentácii osoby,
- b) indikuje odber biologického materiálu na základné laboratórne vyšetrenia v určenom indikačnom rozsahu pre daný štandardizovaný postup,
- c) indikuje a predpisuje zdravotnícke pomôcky súvisiace s poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti podľa osobitného predpisu,²⁾
- d) indikuje a vykonáva šitie malej chirurgickej rany a odstraňuje stehy z primárne sa hojacej rany,
- e) sleduje a posudzuje EKG záznam v rozsahu kvalita, srdcová frekvencia a srdcový rytmus; ak identifikuje patologické hodnoty alebo zmeny, informuje o tom lekára,
- f) zabezpečuje dodržiavanie príslušných hygienicko-epidemiologických postupov, nariaďuje bariérový režim a dohliada na dodržiavanie bariérového režimu pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti,
- g) rozhoduje o umiestnení osoby vrátane novorodenca na lôžko podľa hygienicko-epidemiologických zásad,
- h) pripravuje vzdelávacie materiály pre pacientov v rámci primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie,
- i) koordinuje a podieľa sa na odbornej príprave žiakov a študentov zdravotníckych študijných odborov,
- j) podieľa sa na manažmente pri mimoriadnej udalosti, identifikuje a monitoruje riziká a spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri nápravných a preventívnych opatreniach.

(2) Sestrou s pokročilou praxou je sestra, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo, ak vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa získala v bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo a špecializáciu v príslušnom špecializačnom odbore a ktorá nadobudla najmenej päťročnú odbornú prax v príslušnom špecializačnom odbore. Sestrou s pokročilou praxou je aj

sestra, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovatelstvo, ak vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe získala v študijnom odbore ošetrovatelstvo a ktorá nadobudla najmenej osemročnú odbornú prax.

§ 5

Rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou pre riadenie ošetrovateľskej praxe

Sestra, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe, špecializáciu v príslušnom špecializačnom odbore a odbornú prax, okrem činností podľa § 1 a 2 samostatne

- a) riadi, plánuje, organizuje a kontroluje plnenie strategických a operatívnych cieľov na úseku ošetrovatelstva,
- b) spolupracuje pri zabezpečovaní dodržiavania minimálnych požiadaviek na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie pracoviska a zabezpečuje efektívne manažovanie poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti,
- c) sleduje, riadi a kontroluje manažment mimoriadnej udalosti, nápravné a preventívne opatrenia, rieši krízové situácie súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti na úseku ošetrovatelstva,
- d) aplikuje a inovuje hodnotiace škály a nástroje používané v ošetrovateľskej praxi, zabezpečuje merateľnosť a sledovateľnosť kvality ošetrovateľskej starostlivosti,
- e) kontroluje a metodicky usmerňuje vedenie zdravotnej dokumentácie v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti,
- f) sleduje úroveň spokojnosti osôb s poskytovanou ošetrovateľskou starostlivosťou, prijíma nápravné opatrenia,
- g) pripravuje, reviduje, vyhodnocuje a schvaľuje ošetrovateľské štandardy, mapy ošetrovateľskej starostlivosti a vzdelávacie plány a aplikuje ich do ošetrovateľskej praxe,
- h) mapuje, analyzuje a realizuje výskum v ošetrovatelstve, identifikuje oblasti výskumnej činnosti a výsledky aplikuje v ošetrovateľskej praxi,
- i) spolupracuje na odbornej príprave žiakov a študentov zdravotníckych odborov,
- j) mapuje a analyzuje nové poznatky z humanitných vied súvisiace s ošetrovateľskou starostlivosťou a aplikuje ich do ošetrovateľskej praxe,
- k) zavádza, analyzuje a hodnotí systém kvality poskytovanej ošetrovateľskej starostlivosti,
- l) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri plnení strategických a operatívnych cieľov na úseku ošetrovatelstva.

§ 6

Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou

(1) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou na výkon odborných pracovných činností samostatne

- a) posudzuje bio-psycho-sociálne a duchovné potreby starostlivosti v pôrodnej asistencii u ženy, rodiny alebo komunity,
- b) určuje ošetrovateľské diagnózy, plánuje, zabezpečuje alebo realizuje uspokojovanie potrieb súvisiacich s reprodukčným zdravím, gynekologickou a pôrodnickou chorobou a vyhodnocuje uspokojenie zistených potrieb,
- c) zabezpečuje dodržiavanie bezpečného prostredia ženy, rodiny a komunity a ochranu intimity

ženy pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii,

- d) realizuje triedenie osôb podľa naliehavosti ich stavu, na základe vykonania fyzikálneho vyšetrenia, hodnotenia vitálnych funkcií a výsledkov zberu anamnestických údajov,
- e) koordinuje priebeh procesu vstupného hygienického filtra a realizuje fyzikálne vyšetrenie ženy, vrátane merania vitálnych funkcií a zberu anamnestických údajov, pri podozrení na infekčné ochorenie,
- f) zabezpečuje a vykonáva činnosti v rozsahu praxe pôrodnej asistencie súvisiace s prijatím, prepustením, preložením, umieraním a úmrtím ženy a novorodenca,
- g) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi na základe plánu starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- h) vzdeláva ženu, rodinu alebo komunitu o zdravom životnom štýle, o režimových opatreniach súvisiacich so starostlivosťou v pôrodnej asistencii s dôrazom na posilnenie zdravia a zachovanie sebestačnosti osoby,
- i) vzdeláva a pripravuje ženu na diagnostické a terapeutické výkony, poskytuje a zabezpečuje starostlivosť v pôrodnej asistencii v priebehu realizácie výkonov a po ich ukončení,
- j) odporúča používanie humánnych liekov, ktorých výdaj nie je viazaný na lekársky predpis, dietetických potravín a zdravotníckych pomôcok v súvislosti s poskytovaním starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- k) podieľa sa na ochrane, podpore, rozvoji a udržaní zdravia a na prevencii ochorení,
- l) koordinuje činnosti ošetrovateľského tímu pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- m) vykonáva administratívne a dokumentačné činnosti, vystavuje potvrdenia a správy súvisiace s poskytovaním starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- n) používa dostupné zdravotné záznamy ženy a novorodenca na realizáciu a dokumentovanie starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- o) posudzuje zdravotný stav alebo zmenu zdravotného stavu ženy a novorodenca, pričom hodnotenie alebo zmenu zdravotného stavu meria pomocou hodnotiacich nástrojov a meracích nástrojov,
- p) podieľa sa na zhodnotení stavu ženy formou kontrolného záznamu alebo dotazníka vo vzťahu k príslušnému ochoreniu alebo klinickému stavu a informuje ošetrojúceho lekára o zistených odchýlkach,
- q) meria, sleduje, zaznamenáva, vyhodnocuje a interpretuje číselné údaje a klinické údaje o vitálnych funkciách ženy a novorodenca a o fyziologických funkciách ženy a novorodenca v rozsahu nevyhnutnom na poskytovanie starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- r) zabezpečuje poskytovanie kontinuálnej starostlivosti v pôrodnej asistencii žene a novorodencovi po prepustení z ústavnej zdravotnej starostlivosti do ich prirodzeného prostredia,
- s) koordinuje opatrenia na zabezpečenie hygieny prostredia vrátane dezinfekcie a sterilizácie zdravotníckych pomôcok, prístrojov, nástrojov a zariadení používaných pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii a podľa stupňa náročnosti sa podieľa na ich dezinfekcii a sterilizácii,
- t) odporúča ďalšiu zdravotnú starostlivosť v rozsahu starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- u) rozhoduje o činnostiach a realizuje činnosti súvisiace s poskytovaním starostlivosti v pôrodnej asistencii v závislosti od zistených potrieb ženy, rodiny a komunity,
- v) poskytuje poradenstvo v premenopauze, menopauze a postmenopauze, odporúča alternatívnu liečbu v období klimaktéria,

- w) zabezpečuje a realizuje mobilizáciu ženy, ošetrovateľskú rehabilitáciu ženy a podieľa sa na prevencii porúch z imobility,
- x) hodnotí, ošetruje a zaznamenáva poruchy celistvosti kože a slizníc,
- y) zabezpečuje a realizuje aplikáciu zábalov a obkladov,
- z) indikuje a zavádza kanylu do periférnej žily, ruší kanylu z periférnej žily, kontroluje, zaznamenáva a hodnotí funkčnosť a stav kanyly,
- aa) odsáva sekrety z horných dýchacích ciest a zabezpečuje ich priechodnosť, odsáva sekrety žene a novorodencovi so zaistenými dolnými dýchacími cestami,
- ab) ošetruje miesta zavedenia invazívnych vstupov, kontroluje a hodnotí ich funkčnosť a stav,
- ac) ošetruje stómie,
- ad) indikuje katetrizáciu močového mechúra, realizuje katetrizáciu močového mechúra a zavádza permanentný močový katéter u ženy, zabezpečuje funkčnosť permanentného močového katétra,
- ae) zavádza rektálnu rúrku a aplikuje klyzmy,
- af) poskytuje informácie a poradenstvo v oblasti správneho plánovania rodiny,
- ag) vyšetruje krv pomocou jednoduchých diagnostických prístrojov a testov pomocou PoCT metodiky,
- ah) aplikuje kyslíkovú liečbu a inhalačnú liečbu, kontroluje a hodnotí funkčnosť aplikátorov kyslíkovej liečby a inhalačnej liečby, efektívnosť oxygenácie a stav ženy a novorodenca,
- ai) aplikuje enterálnu výživu, zabezpečuje, kontroluje a hodnotí funkčnosť aplikátorov enterálnej výživy, efektívnosť podanej výživy a stav ženy,
- aj) sleduje a hodnotí bilanciu tekutín,
- ak) vykonáva resuscitáciu ženy a novorodenca v rámci neodkladnej zdravotnej starostlivosti vrátane použitia automatického externého defibrilátora a zaistenia dýchacích ciest vzduchovodom,
- al) realizuje preventívne opatrenia u ženy s chronickým ochorením, fyzickým postihnutím alebo mentálnym postihnutím s cieľom znížiť riziko destabilizácie jej zdravotného stavu,
- am) podieľa sa na praktickom vyučovaní žiakov a študentov zdravotníckych študijných odborov,
- an) odporúča základné diéty v rozsahu diétného systému pri prijatí osoby na hospitalizáciu,
- ao) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri sledovaní epidemiologickej závažných kmeňov nemocničných nákaz a mechanizmov ich rezistencií,
- ap) indikuje ošetrovanie a ošetruje primárne sa hojacu ranu.

(2) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 v priebehu prenatálnej starostlivosti samostatne

- a) realizuje preventívne prehliadky u ženy s fyziologickou graviditou, poskytuje poradenstvo o vyšetreniach a indikuje vyšetrenia potrebné pre včasnú diagnostiku rizikového tehotenstva a odporúča lekársku starostlivosť,
- b) vykonáva vyšetrenia pomocou dostupných a primeraných klinických prostriedkov, vyšetruje panvu pelvimetrom, vykonáva vyšetrenie vonkajšími hmatmi, stetoskopom a elektronickým fetálnym monitorom,
- c) poskytuje informácie o včasnej diagnostike tehotnosti,
- d) sleduje priebeh fyziologického tehotenstva a identifikuje rizikové faktory v tehotenstve,
- e) sleduje hmotnosť a fyziologické funkcie ženy a indikuje štandardné laboratórne testy pre

jednotlivé týždne tehotenstva,

- f) zhotovuje a vyhodnocuje kardiokografický záznam; ak identifikuje patologické hodnoty alebo zmeny, informuje o tom lekára,
- g) vykonáva psychofyzickú prípravu tehotnej ženy na pôrod a podporuje tehotnú ženu a jej rodinu pri výbere miesta a spôsobu pôrodu,
- h) realizuje edukačné programy zamerané na prípravu na rodičovstvo,
- i) vzdeláva ženu o správnej technike dojčenia a o predchádzaní komplikáciám pri dojčení,
- j) vzdeláva ženu o výhodách dojčenia pre matku a dieťa, identifikuje rizikové skupiny tehotných žien, ktoré potrebujú špecifickú pomoc v podpore dojčenia,
- k) informuje tehotnú ženu o možnostiach a rizikách náhrad materského mlieka.

(3) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 v priebehu starostlivosti počas pôrodu samostatne

- a) posudzuje rodičku z hľadiska fyzického stavu, psychického stavu a sociálnej situácie, usmerňuje a psychicky podporuje rodičku a sprevádzajúce osoby,
- b) sleduje zdravotný stav rodičky a posudzuje priebeh a postup pôrodu kontrolovaním kontrakčnej činnosti a vaginálnym vyšetrením,
- c) sleduje a hodnotí zdravotný stav plodu pomocou kardiokografu a stetoskopu, fetálneho dopplera alebo elektronického fetálneho monitoru, vyhotovuje a vyhodnocuje kardiokografický záznam; ak identifikuje patologické hodnoty alebo zmeny, informuje o tom lekára,
- d) identifikuje odchýlky od normálneho priebehu pôrodu a informuje o tom lekára,
- e) odporúča rodičke výber nefarmakologických metód na zmiernenie a zvládnutie pôrodných bolestí a alternatívne polohy využívané pri vedení pôrodu,
- f) odvádza fyziologický pôrod vrátane pôrodu, pri ktorom sa vyžaduje epiziotómia a v neodkladných prípadoch vrátane pôrodu v polohe koncom panvovým,
- g) hodnotí rozsah pôrodných poranení a ošetruje jednoduché pôrodné poranenia,
- h) vykonáva prvé ošetrenie fyziologického novorodenca, hodnotí jeho zdravotný stav a bezprostredne po pôrode zabezpečuje starostlivosť o neho,
- i) zabezpečuje včasné priloženie novorodenca k prsníku matky,
- j) sleduje psychický stav a fyzický stav rodičky bezprostredne po pôrode, ak identifikuje patologické zmeny, informuje o tom lekára.

(4) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 v priebehu popôrodnej starostlivosti samostatne

- a) posudzuje zdravotný stav ženy a novorodenca,
- b) podporuje ženu v dojčení,
- c) hodnotí techniku dojčenia, posudzuje a zaznamenáva efektívnosť dojčenia,
- d) identifikuje problémy pri dojčení, poskytuje pomoc pri dojčení pri špecifických stavoch u novorodenca,
- e) asistuje žene a vzdeláva ju v starostlivosti o hygienu novorodenca,
- f) realizuje preventívne opatrenia pre zdravý vývoj novorodenca,
- g) vykonáva návštevy v rodine ženy,
- h) posudzuje sociálne prostredie ženy a novorodenca a navrhuje intervencie.

(5) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 samostatne na základe indikácie lekára

- a) odoberá biologický materiál a koordinuje transport biologického materiálu do laboratória,
- b) preväzuje a ošetruje rany, kontroluje a hodnotí ich stav,
- c) odstraňuje stehy z primárne zhojenej rany,
- d) zavádza a odstraňuje žalúdočnú sondu alebo dvanásnikovú sondu u spolupracujúcej ženy, kontroluje, hodnotí a zaznamenáva jej funkčnosť,
- e) aplikuje parenterálnu výživu,
- f) aplikuje lieky okrem transfúzných liekov a kontrastných látok,
- g) zabezpečuje a koordinuje administráciu súvisiacu s plánovaním a realizáciou vyšetrení,
- h) pripravuje lekárske predpisy a lekárske poukazy na schválenie lekárovi, zabezpečuje a koordinuje administráciu súvisiacu s predpisovaním liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín,
- i) vyhotovuje EKG záznam.

(6) Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou podľa odseku 1 realizuje aj ošetrovateľské výkony v pôrodnej asistencii súvisiace s diagnostickými a liečebnými výkonmi, ktoré uskutočňuje lekár pri invazívnych a neinvazívnych výkonoch chirurgickej a nechirurgickej povahy, pri podávaní kontrastných látok intravenóznou formou a podávaní transfúzných liekov.

§ 7

Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou špecialistkou

Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností poskytuje starostlivosť v pôrodnej asistencii podľa § 6 a špecializovanú starostlivosť v pôrodnej asistencii poskytuje samostatne v rozsahu získanej odbornej spôsobilosti na výkon špecializovaných pracovných činností.¹⁾

§ 8

Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou s certifikátom v certifikovanej pracovnej činnosti

Pôrodná asistentka s odbornou spôsobilosťou na výkon certifikovaných pracovných činností poskytuje starostlivosť v pôrodnej asistencii podľa § 6 a certifikovanú starostlivosť v pôrodnej asistencii poskytuje samostatne v rozsahu získanej odbornej spôsobilosti na výkon certifikovanej pracovnej činnosti.¹⁾

§ 9

Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou s pokročilou praxou

(1) Pôrodná asistentka s pokročilou praxou okrem činností podľa § 6 a 7 samostatne

- a) indikuje a podáva liečbu na tlmenie bolesti a zníženie telesnej teploty okrem opioidných analgetík, hnačku, zápchu a vyhodnocuje jej účinnosť v dávkovacom rozmedzí a farmakologickom zložení na základe odporúčania lekára zaznamenaného v zdravotnej dokumentácii osoby,
- b) indikuje odber biologického materiálu na základné laboratórne vyšetrenia v určenom indikačnom rozsahu pre daný štandardizovaný postup,

- c) indikuje a vykonáva šitie malej chirurgickej rany a odstraňuje stehy z primárne sa hojacej rany,
- d) sleduje a posudzuje EKG záznam v rozsahu kvalita, srdcová frekvencia a srdcový rytmus; ak identifikuje patologické hodnoty alebo zmeny, informuje o tom lekára,
- e) zabezpečuje dodržiavanie príslušných hygienicko-epidemiologických postupov, nariaďuje bariérový režim a dohliada nad dodržiavaním bariérového režimu pri poskytovaní starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- f) rozhoduje o umiestňovaní ženy a novorodenca na lôžko v súlade s dodržiavaním hygienicko-epidemiologických zásad,
- g) pripravuje vzdelávacie materiály pre ženy v rámci primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie,
- h) podieľa sa na manažmente pri mimoriadnej udalosti, identifikuje a monitoruje riziká a spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri nápravných a preventívnych opatreniach,
- i) podieľa sa na sledovaní úrovne spokojnosti osôb s poskytovanou starostlivosťou v pôrodnej asistencii a prijíma nápravné opatrenia,
- j) koordinuje a podieľa sa na odbornej príprave žiakov a študentov zdravotníckych študijných odborov.

(2) Pôrodná asistentka s pokročilou praxou je pôrodná asistentka, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore pôrodná asistencia a vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore pôrodná asistencia a špecializáciu v príslušnom špecializačnom odbore a ktorá nadobudla najmenej päťročnú odbornú prax v príslušnom špecializačnom odbore. Pôrodná asistentka s pokročilou praxou je aj pôrodná asistentka, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore pôrodná asistencia a vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore pôrodná asistencia alebo v študijnom odbore ošetrovateľstvo a ktorá nadobudla najmenej osemročnú odbornú prax.

§ 10

Rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou pre riadenie praxe pôrodnej asistencie

Pôrodná asistentka, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe alebo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe, špecializáciu v príslušnom špecializačnom odbore a odbornú prax okrem činností podľa § 6 a 7 samostatne

- a) riadi, plánuje, organizuje a kontroluje plnenie strategických a operatívnych cieľov na úseku pôrodnej asistencie,
- b) spolupracuje pri zabezpečovaní dodržiavania minimálnych požiadaviek na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie pracoviska a zabezpečuje efektívne manažovanie poskytovania starostlivosti v pôrodnej asistencii, sleduje, riadi a kontroluje manažment mimoriadnej udalosti, nápravné a preventívne opatrenia, rieši krízové situácie súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti na úseku pôrodnej asistencie,
- c) aplikuje a inovuje hodnotiace škály a nástroje používané v pôrodnej asistencii, zabezpečuje merateľnosť a sledovateľnosť kvality starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- d) kontroluje a metodicky usmerňuje vedenie zdravotnej dokumentácie v rozsahu starostlivosti v pôrodnej asistencii,

- e) sleduje úroveň spokojnosti osôb s poskytovanou starostlivosťou v pôrodnej asistencii, prijíma nápravné opatrenia,
- f) schvaľuje vzdelávacie plány, lokálne štandardy a mapy starostlivosti v pôrodnej asistencii, kontroluje ich dodržiavanie,
- g) podieľa sa a dohliada na uplatňovanie výsledkov výskumu v pôrodnej asistencii do praxe pôrodnej asistencie,
- h) spolupracuje na odbornej príprave žiakov a študentov zdravotníckych odborov,
- i) pripravuje, reviduje, vyhodnocuje a schvaľuje štandardy, mapy starostlivosti v pôrodnej asistencii a vzdelávacie plány a aplikuje ich do praxe pôrodnej asistencie,
- j) mapuje, analyzuje a realizuje výskum v pôrodnej asistencii, identifikuje oblasti výskumnej činnosti a výsledky aplikuje v praxi pôrodnej asistencie,
- k) mapuje, analyzuje nové poznatky z humanitných vied v súvislosti so starostlivosťou v pôrodnej asistencii a aplikuje tieto poznatky do praxe pôrodnej asistencie,
- l) zavádza, analyzuje a hodnotí systém kvality poskytovanej starostlivosti v pôrodnej asistencii,
- m) spolupracuje s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri plnení strategických a operatívnych cieľov na úseku pôrodnej asistencie.

§ 11

Prechodné ustanovenie

Rozsah ošetrovateľskej praxe a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej podľa právnych predpisov účinných do 31. júla 2024 sa považuje za rozsah ošetrovateľskej praxe a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej podľa tejto vyhlášky do 31. júla 2027.

§ 12

Transpozičné ustanovenie

Touto vyhláškou sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe.

§ 13

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej č. 95/2018 Z. z., ktorou sa určuje rozsah ošetrovateľskej praxe poskytovanej sestrou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom a rozsah praxe pôrodnej asistencie poskytovanej pôrodnou asistentkou samostatne, samostatne na základe indikácie lekára a v spolupráci s lekárom.

§ 14

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. augusta 2024.

Zuzana Dolinková v. r.

**Príloha
k vyhláske č. 208/2024 Z. z.**

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ L 255, 30. 9. 2005) v platnom znení.

- 1) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.
- 2) § 119a zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

